

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
TEISĖS GAUTI INFORMACIJĄ IŠ VALSTYBĖS IR SAVIVALDYBIŲ ĮSTAIGŲ
ĮSTATYMO PAKEITIMO
Į S T A T Y M A S**

2005 m. lapkričio 10 d. Nr. X-383
Vilnius

(Žin., 2000, Nr. [10-236](#), Nr. [47-1344](#); 2003, Nr. [116-5250](#))

**1 straipsnis. Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių
įstaigų įstatymo nauja redakcija**

Pakeisti Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių įstaigų įstatymą ir jį išdėstyti taip:

**„LIETUVOS RESPUBLIKOS
TEISĖS GAUTI INFORMACIJĄ IŠ VALSTYBĖS IR SAVIVALDYBIŲ INSTITUCIJŲ IR
ĮSTAIGŲ
ĮSTATYMAS**

**PIRMASIS SKIRSNIS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1 straipsnis. Įstatymo tikslas ir taikymas

1. Šis įstatymas užtikrina asmenims teisę gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, nustato šios teisės įgyvendinimo tvarką ir reguliuoja valstybės bei savivaldybių institucijų ir įstaigų veiksmus teikiant informaciją asmenims.

2. Šis įstatymas sudaro palankias sąlygas asmenims gauti valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų disponuojamą informaciją ir panaudoti ją komerciniams ar nekomerciniams tikslams.

3. Šis įstatymas, išskyrus jo 7 straipsnyje nustatytą privačios informacijos teikimą ir viešojo administravimo funkcijų vykdymą, netaikomas:

1) informacijai, kurios tvarkymas yra veikla, nesusijusi su valstybės ir savivaldybių institucijoms ar įstaigoms teisės aktais pavestų funkcijų vykdymu;

2) informacijai, į kurią valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos turi pramoninės nuosavybės teises ar trečiosios šalys turi autorių, gretutines ar duomenų bazių gamintojų (*sui generis*) teises;

3) informacijai, kuria disponuoja Lietuvos nacionalinis radijas ir televizija, kiti iš valstybės biudžeto išlaikomi transliuotojai;

4) informacijai, kuria disponuoja mokyklos, bibliotekos, mokslinių tyrimų įstaigos;

5) informacijai, kuria disponuoja muziejai, teatrai ar koncertinės įstaigos, Lietuvos archyvų departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės įsteigtos įstaigos;

6) informacijai, kuri yra įstatymais pripažįstama kaip neteiktina dėl nacionalinio ar visuomenės saugumo, šalies gynybos interesų, statistinių duomenų panaudojimo apribojimo arba kuri sudaro valstybės, tarnybos, komercinę, profesinę, banko paslaptį, kitais įstatymų nustatytais atvejais;

7) informacijai, kurios teikimą reglamentuoja kiti įstatymai;

8) kai asmuo turi teisės aktų nustatyta tvarka pagrįsti informacijos, kurios jis prašo, panaudojimo tikslą;

9) kai viešojo administravimo institucijos informacija tarpusavyje keičiasi tarnybinės pagalbos atvejais.

4. Šiuo įstatymu įgyvendinamas Europos Sąjungos teisės aktas, nurodytas Įstatymo priede.

2 straipsnis. Pagrindinės Įstatymo sąvokos

1. **Dokumentas** – bet kokia valstybės, savivaldybių⁽¹⁾ institucijos ar įstaigos sukurta ar gauta teiktina informacija ar jos dalis, išreikšta rašytine, įskaitant elektroninę, grafine, garsine ir (ar) vaizdine forma.

2. **Informacija** – žinios, kuriomis disponuoja valstybės ir savivaldybių institucija ar įstaiga.

3. **Informacijos rinkmena** – susistemintas dokumentų, išdėstytų pagal tam tikrus kriterijus, leidžiančius lengviau surasti dokumentus, rinkinys.

4. **Informacijos teikimas** – informacijos atskleidimas perduodant ar kitu būdu padarant ją prieinamą pareiškėjams, užtikrinant jiems teisę laisvai susipažinti su dokumentais ir (ar) panaudoti komerciniams arba nekomerciniams tikslams.

5. **Pakartotinis panaudojimas** – asmenų naudojimas informacija komerciniams arba nekomerciniams tikslams.

6. **Pareiškėjas** – Lietuvos Respublikos pilietis, valstybės, pasirašiusios Europos ekonominės erdvės susitarimą, pilietis, užsienietis, turintis leidimą gyventi Lietuvos Respublikoje, ar šių asmenų grupė, Lietuvos Respublikos juridinis asmuo, juridiniai asmenys ar kitos organizacijos, įregistruotos valstybėje, pasirašiusioje Europos ekonominės erdvės susitarimą, ar jų atstovybės ir filialai, įsteigti Lietuvos Respublikoje.

7. **Pareiškėjo atstovas** – asmuo, turintis teisę įstatymų nustatyta tvarka atstovauti pareiškėjui.

8. **Prašymas** – pareiškėjo kreipimasis į valstybės ar savivaldybių instituciją ar įstaigą, pateiktas žodžiu ar raštu, įskaitant elektroninę formą, šio įstatymo nustatyta tvarka.

9. **Privati informacija** – ypatingi fizinio asmens duomenys, kaip juos nustato Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymas, informacija apie asmenį ir jo šeimos gyvenimą, su fizinio asmens garbe ir orumu susijusi informacija.

10. **Valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos** (toliau – **įstaigos**) – atstovaujamosios, valstybės vadovo, vykdomosios, teisminės valdžios institucijos, teisėsaugos institucijos ir įstaigos, audita, kontrolę (priežiūrą) atliekančios institucijos ir įstaigos, kitos valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos, kurios finansuojamos iš valstybės ar savivaldybių biudžetų bei valstybės pinigų fondų ir kurioms įstatymai suteikia viešojo administravimo įgaliojimus, taip pat įmonės ir įstaigos, teikiančios asmenims viešąsias paslaugas.

3 straipsnis. Įstaigų pareiga teikti informaciją

1. Įstaigos privalo teikti pareiškėjams informaciją. Atsisakyti suteikti informaciją galima šio įstatymo nustatyta tvarka.

2. Įstaigos teikia informaciją pareiškėjams įstaigoje tvarkomais dokumentais, informacijos rinkmenomis arba jų dalimis, pirmenybę teikiant informacijos teikimui internetu ar kitokiomis elektroninėmis priemonėmis.

4 straipsnis. Informacijos teikimo principai

Įstaigos, teikdamos informaciją, vadovaujasi šiais principais:

1) informacijos išsamumo, reiškiančio, kad pareiškėjui turi būti pateikta visa pagal teisės aktus teiktina jo prašymo turinį atitinkanti informacija;

2) tikslumo, reiškiančio, kad pareiškėjui teikiama informacija turi atitikti įstaigos disponuojamą informaciją;

3) teisėtumo, reiškiančio, kad įstaigos veiksmai teikiant informaciją grindžiami šiuo ir kitais įstatymais ar kitais teisės aktais;

4) objektyvumo, reiškiančio, kad įstaigos valstybės tarnautojai ar darbuotojai teikdami informaciją turi būti nešališki ir objektyvūs.

5 straipsnis. Nediskriminavimas

1. Įstatymais ir (ar) kitais teisės aktais gali būti nustatytos skirtingos informacijos teikimo ir panaudojimo sąlygos komerciniams ar nekomerciniams tikslams, tačiau jos neturi diskriminuoti pareiškėjų, naudojančių informaciją tam pačiam tikslui.

2. Jei įstaiga savo tvarkomą informaciją naudoja veiklai, kuri nėra susijusi su teisės aktais pavestų funkcijų vykdymu, tai ji šią informaciją teikia sau tokiomis pat sąlygomis kaip ir visiems pareiškėjams.

ANTRASIS SKIRSNIS

ĮSTAIGŲ PAREIGA INFORMUOTI APIE SAVO VEIKLĄ IR TEIKTI PRIVAČIĄ INFORMACIJĄ

6 straipsnis. Informacijos apie įstaigos veiklą teikimas

1. Įstaiga privalo turėti Vyriausybės patvirtintus reikalavimus atitinkančią interneto svetainę, kurioje teiktų informaciją apie savo funkcijas, struktūrą, informacijos teikimui skirtos informacijos rodyklę, kitą teisės aktais nustatytą informaciją.

2. Visa informacija apie įstaigos veiklą vykdančioms teisės aktais pavestoms funkcijoms turi būti visiems prieinama ir teikiama neatlygintinai.

7 straipsnis. Privачios informacijos gavimo tvarka

1. Pareiškėjas turi teisę gauti privačią informaciją apie save, išskyrus Lietuvos Respublikos įstatymų nustatytus atvejus, kai tokia informacija neteikiama.

2. Privati informacija apie save pareiškėjui pateikiama šio įstatymo nustatyta tvarka pateikus prašymą ir įstatymais nustatyta tvarka patvirtinus asmens tapatybę.

TREČIASIS SKIRSNIS

INFORMACIJOS TEIKIMO PAKARTOTINIAM PANAUDOJIMUI SĄLYGOS

8 straipsnis. Atlyginimas už informacijos teikimą

1. Įstaigos teikia informaciją neatlygintinai, išskyrus atvejus, kai už informacijos teikimą imama arba valstybės rinkliava, arba įstatymų numatytas atlyginimas.

2. Atlyginimas už informacijos teikimą neturi viršyti informacijos parengimo ir teikimo išlaidų kartu su pagrįsta investicijų grąža.

3. Įstaiga savo interneto svetainėje skelbia vadovaujantis įstatymais ir kitais teisės aktais nustatytas informacijos teikimo ir panaudojimo sąlygas, nurodo valstybės rinkliavų dydį arba atlyginimo už informacijos teikimą dydį, kai informacija teikiama atlygintinai.

4. Pareiškėjo pageidavimu įstaigos nurodo valstybės rinkliavos arba atlyginimo už informacijos teikimą apskaičiavimo pagrindimą.

9 straipsnis. Draudimas suteikti išimtines teises

1. Įstaigoms draudžiama su trečiosiomis šalimis sudaryti susitarimus dėl išimtinių teisių suteikimo teikti informaciją.

2. Susitarimas dėl informacijos teikimo su pareiškėju nesuteikia jam išimtinių teisių net ir tuo atveju, kai pareiškėjas gautos informacijos pagrindu sukurtu produktu teikia informaciją trečiosioms šalims.

3. Išimtinė teisė gali būti suteikta, kai yra būtina dėl viešųjų paslaugų teikimo. Išimtinės teisės suteikimas turi būti periodiškai peržiūrimas ne rečiau kaip kas treji metai. Susitarimai dėl išimtinių teisių suteikimo turi būti skaidrūs ir viešai skelbiami.

10 straipsnis. Informacijos rinkmenų teikimo ir panaudojimo sąlygos

1. Kai įstatymai ar kiti teisės aktai nustato elektroninėmis priemonėmis tvarkomos informacijos rinkmenose sukauptos informacijos panaudojimo sąlygas, įstaigos dėl tokios informacijos panaudojimo rengia ir pareiškėjams išduoda leidimus. Leidimuose nurodomos

informacijos panaudojimo sąlygos. Leidime nurodytos sąlygos informacijos panaudojimo negali riboti daugiau, negu tai nustato įstatymai.

2. Įstaigoms rekomenduojama parengti pavyzdines leidimų formas. Pavyzdinės formos leidimai paprastai tvarkomi ir skelbiami elektroninėmis priemonėmis.

3. Informacijos rinkmenos, kurioms naudoti išduodami leidimai, teikiamos tik pareiškėjui patvirtinus, kad sutinka su leidimo sąlygomis. Įstaigos sudaro galimybes pareiškėjams sutikimą su leidimo sąlygomis patvirtinti elektroninėmis priemonėmis.

11 straipsnis. Informacijos rinkmenų sąrašas

1. Informacijos rinkmenų sąrašą tvarko Vyriausybės įgaliota institucija.

2. Duomenis apie elektroninėmis priemonėmis tvarkomų informacijos rinkmenų turinį, formą, teikimo ir panaudojimo bei prieigos sąlygas įstaigos perduoda Vyriausybės įgaliotai institucijai. Duomenų informacijos rinkmenų sąrašui pateikimo tvarką nustato Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

KETVIRTASIS SKIRSNIS

PRAŠYMŲ PATEIKIMAS, NAGRINĖJIMAS IR INFORMACIJOS TEIKIMAS

12 straipsnis. Prašymo pateikimas

1. Pareiškėjas, norėdamas gauti iš įstaigos informaciją, pateikia prašymą. Prašyme nurodo, kokią informaciją ar dokumentą pageidauja gauti, savo vardą, pavardę, gyvenamąją vietą (jeigu pareiškėjas yra fizinis asmuo) arba pavadinimą, kodą, buveinės adresą (jeigu pareiškėjas yra juridinis asmuo) ir duomenis ryšiui palaikyti. Jeigu dėl informacijos kreipiasi pareiškėjo atstovas, nurodoma atstovo vardas, pavardė, adresas, atstovavimą liudijantis dokumentas bei pareiškėjas, kurio vardu jis kreipiasi. Prašymo pateikimo formą įstaiga skelbia savo interneto svetainėje.

2. Prašymai gali būti teikiami tiesiogiai, pareiškėjui atvykus į įstaigą, siunčiami paštu ar per pasiuntinį arba elektroninėmis priemonėmis, jei yra galimybė identifikuoti pareiškėją. Prašymai, išskyrus žodinius, registruojami, tvarkomi ir įtraukiami į apskaitą įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

3. Žodiniai prašymai telefonu arba pareiškėjui atvykus į įstaigą gali būti pateikiami tais atvejais, kai pareiškėjas pageidauja gauti informaciją žodžiu arba susipažinti su dokumentu, neprašydamas to dokumento kopijos, kai informaciją galima pateikti tuoj pat, nepažeidžiant šio įstatymo ir kitų teisės aktų nustatytos tvarkos.

4. Pareiškėjas, prašydamas išduoti privačią informaciją apie save, prašyme turi nurodyti savo asmens kodą. Kai toks prašymas siunčiamas paštu ar per pasiuntinį, prie jo turi būti pridėta notaro patvirtinta pareiškėjo asmens tapatybę patvirtinančio dokumento kopija. Jeigu dėl tokios informacijos kreipiasi pareiškėjo atstovas, jis pateikia tapatybę ir atstovavimą liudijantį dokumentą.

5. Įstaiga, nustačiusi, kad prašyme nepakanka informacijos arba pateikta informacija yra netiksli, per 5 darbo dienas nuo prašymo gavimo įstaigoje dienos kreipiasi į pareiškėją, kad šis patikslintų prašymą.

6. Visi raštu, įskaitant elektroninę formą, įstaigai pateikti prašymai turi būti pasirašyti pareiškėjo arba jo atstovo.

13 straipsnis. Prašymų persiuntimas

1. Jeigu prašoma informacija yra kitoje įstaigoje, prašymas persiunčiamas kitai kompetentingai įstaigai ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo gavimo įstaigoje dienos, ir apie tai per 3 darbo dienas nuo prašymo persiuntimo informuojamas pareiškėjas. Persiūtą prašymą gavusi įstaiga informaciją pareiškėjui pateikia šio įstatymo 14 straipsnyje nustatytais terminais. Jei pareiškėjas kreipėsi žodžiu, įstaiga iš karto turi informuoti pareiškėją ir nurodyti, į kokią įstaigą pareiškėjas turėtų kreiptis dėl pageidaujamos informacijos ir tos įstaigos duomenis ryšiui palaikyti.

2. Jeigu dalis prašomos informacijos yra toje įstaigoje, į kurią kreipėsi pareiškėjas, ir ją galima pateikti atskirai nuo visos prašomos informacijos, įstaiga informaciją pateikia šio įstatymo

nustatyta tvarka; dėl kitos informacijos dalies šio straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka persiunčia pareiškėjo prašymą įstaigai, kuri ją turi.

14 straipsnis. Informacijos pateikimo terminai

Informacija pareiškėjui turi būti pateikiama ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo prašymo gavimo įstaigoje dienos. Jeigu prašoma daug ar sudėtingos informacijos, įstaigos vadovas turi teisę pratęsti šį terminą dar iki 20 darbo dienų ir apie tai ne vėliau kaip kitą darbo dieną raštu pranešti pareiškėjui, taip pat nurodyti pratęsimo priežastis. Jeigu pareiškėjo buvo paprašyta patikslinti ar papildyti prašymą, tai informacijos pateikimo terminas skaičiuojamas nuo patikslinto ar papildyto prašymo gavimo įstaigoje dienos.

15 straipsnis. Informacijos pateikimo reikalavimai

1. Jei pareiškėjas prašo informacijos, kurios tam tikra dalis priklauso informacijai, nustatyta šio įstatymo 1 straipsnio 3 dalies 1–8 punktuose, teikiama tik ta informacijos dalis, kuri nėra nustatyta šio įstatymo 1 straipsnio 3 dalies 1–8 punktuose.

2. Jeigu įstaiga tam tikros informacijos rinkimą ir tvarkymą nutraukia dėl to, kad pasikeitė įstaigos funkcijos, ji neprivalo ir toliau teikti tokios informacijos pareiškėjui.

3. Įstaigos privalo teikti informaciją, turėtą ar gautą iki tam tikro informacijos rinkimo ir tvarkymo nutraukimo, įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta dokumentų saugojimo laiką, jeigu ji neperduota kitoms įstaigoms, o jeigu informacija perduota kitoms įstaigoms, įstaiga turi persiųsti prašymą šio įstatymo 13 straipsnyje nustatyta tvarka.

16 straipsnis. Atsisakymas teikti informaciją

1. Prašymas, pateiktas nesilaikant šio įstatymo nustatytų reikalavimų, įstaigos vadovo ar jo įgalioto asmens rašytiniu pavedimu ar rezoliucija gali būti netenkinamas.

2. Įstaiga gali atsisakyti teikti informaciją, jeigu:

1) pagal pareiškėjo prašymą reikėtų sukurti dokumentus ar informacijos rinkmenas ir tai būtų susiję su neproporcingai didelėmis darbo ir laiko sąnaudomis;

2) prašymo turinys yra nekonkretus;

3) tas pats pareiškėjas pakartotinai prašo tos pačios informacijos;

4) prašoma informacija jau buvo viešai paskelbta; tokiu atveju įstaiga per 5 darbo dienas nuo prašymo gavimo įstaigoje dienos nurodo pareiškėjui jos paskelbimo šaltinį;

5) įstaiga tam tikros informacijos rinkimą ir tvarkymą nutraukia pasikeitus įstaigos funkcijoms.

3. Jeigu įstaiga atsisako pateikti informaciją, pareiškėjui išsiunčiamas apie tai pranešimas, kuriame nurodoma atsisakymo priežastis ir šio sprendimo apskundimo tvarka. Jeigu įstaiga atsisako pateikti informaciją dėl to, kad į prašomą informaciją trečiosios šalys turi autorių, gretutines ar duomenų bazių gamintojų (*sui generis*) teises, nurodomas asmuo, kuriam priklauso autorių, gretutinės ar duomenų bazės gamintojo (*sui generis*) teisės, jeigu tas asmuo žinomas.

17 straipsnis. Informacijos pateikimo forma ir būdas

1. Informacija pareiškėjui, atsižvelgiant į jo prašymą, gali būti pateikiama žodžiu, leidžiant susipažinti su dokumentu, pateikiant pažymą, dokumento išrašą ar popierinę dokumento kopiją, elektroninę laikmeną, garso, vaizdo ar garso ir vaizdo įrašą, prieigą prie informacijos rinkmenos. Jei prašyme nenurodyta informacijos pateikimo forma, įstaiga ją pateikia tokia pačia forma kaip gauto prašymo.

2. Įstaigos elektroninėmis priemonėmis teikiami pareiškėjui dokumentai prilyginami rašytinės formos dokumentams, jeigu yra užtikrinta teksto apsauga ir galima nustatyti parašo tapatumą.

3. Jeigu privati informacija pareiškėjui siunčiama paštu, ji siunčiama tik registruota pašto siunta.

4. Informacija teikiama lietuvių kalba. Išimtiniais atvejais, jeigu pareiškėjas sutinka, informacija gali būti teikiama nevalstybine kalba.

18 straipsnis. Informacijos parengimas

1. Dokumentų, informacijos rinkmenų ar jų dalių teikimas internetu ar kitokiomis elektroninėmis priemonėmis turi būti patogus pareiškėjams informaciją priimti bei naudoti ir neturi reikalauti iš pareiškėjo įsigyti specialią (licencijuojamą) programinę įrangą.

2. Įstaigos, vadovaudamosi Lietuvos Respublikos ir Europos Sąjungos teisės aktais, informacijos teikimo informacinę aplinką pritaiko neįgaliųjų specialiesiems poreikiams.

3. Įstaigos teikia informaciją tokia forma ir būdais, kokie naudojami įstaigoje.

4. Įstaigos neprivalo kurti dokumentų ar informacijos rinkmenų pagal pareiškėjų prašymus, jeigu tai susiję su neproporcingai didelėmis darbo ir laiko sąnaudomis.

PENKTASIS SKIRSNIS APSKUNDIMO TVARKA

19 straipsnis. Pareiškėjo teisė apskusti įstaigos veiksmus

Pareiškėjas turi teisę apskusti įstaigos veiksmus įstatymų nustatyta tvarka.“

2 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas

1. Šio įstatymo 11 straipsnis įsigalioja nuo 2006 m. liepos 1 d.

2. Šio įstatymo įsigaliojimo momentu galiojantys šio įstatymo 9 straipsnio 1 dalyje nurodyti susitarimai, kuriems negali būti taikoma išimtis pagal šio įstatymo 9 straipsnio 3 dalį, negali būti pratęsti arba visais atvejais turi būti nutraukiami ne vėliau kaip iki 2008 m. gruodžio 31 d.

3 straipsnis. Pasiūlymas Vyriausybei

Vyriausybė ar jos įgaliota institucija per 6 mėnesius nuo šio įstatymo įsigaliojimo dienos parengia ir priima šiam įstatymui įgyvendinti reikalingus teisės aktus.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

REPUBLIKOS PREZIDENTAS

VALDAS ADAMKUS

Lietuvos Respublikos
teisės gauti informaciją
iš valstybės ir savivaldybių
įstaigų įstatymo
priedas

IGYVENDINAMI EUROPOS SAJUNGOS TEISĖS AKTAI

2003 m. lapkričio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/98/EB dėl viešojo sektoriaus informacijos pakartotinio naudojimo.